

У цьому контексті не можна не згадати великого радянського педагога, корифея світової педагогіки Антона Семеновича Макаренка (1888–1939), який народився, виріс і майже все життя провів в Україні. У своїй знаменитій «Педагогічній поемі» він сформулював багато цікавих і оригінальних думок. Виділю лише дві. Перша стосується подолання людиною страху – потрібно діяти і не боятись наслідків своїх дій. Лише так можна реалізувати себе і навчитись не боятись труднощів. Друга думка стосується макаренківського методу завтрашньої радості. Його суть у тому, що власне життя необхідно вибудовувати так, щоб у кожному завтрашньому дні людини було місце позитивним емоціям, щоб цей день приносив радість. І зовсім немає значення з чим саме ця радість буде пов'язана: із зустріччю з близькою людиною, доброю справою, купівлею необхідної книги, відвіданням кінотеатру, екскурсією у музей тощо. Позитивний погляд у майбутнє – запорука впевненості у собі і віри, що ти здатен подолати труднощі, які обов'язково з'являться на життєвому шляху.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-453-8-32>

ВІЙНА КРИЗЬ БАЧЕННЯ Е. ЮНГЕРА І СУЧАСНІСТЬ ПЕРЕЖИВАННЯ

Павлюк А. М.

*студент I курсу факультету соціальної та мовної комунікації
Горлівський інститут іноземних мов Державного вищого навчального
закладу «Донбаського державного педагогічного університету»
м. Дніпро, Україна*

Актуальність теми полягає в тому, що зараз наша країна перебуває в стані війни. Нам потрібне об'єднання нації в нашому прагненні перемогти. Юнгер глибоко описує вплив війни на всі сфери життя і точно описує почуття тих, хто був на фронті. В своїх роздумах Ернст обґрунтовує свої думки про війну, як велику боротьбу націй. Глибокий аналіз його праці може створити концепти для розуміння війни в Україні з точки зору тих, кого вона прямо торкнулася.

Об'єкт: Війна, як суспільне явище, різновид збройного конфлікту з масштабним використанням збройних сил і вплив бойових дій на тих, хто приймав безпосередню участь.

Предмет: Сприйняття війни Ернстом Юнгером через його власний досвід і рефлексію тих подій.

Мета дослідження: на основі розповіді Юнгера викласти бачення впливу війни на соціум і культуру, провести паралелі з війною в Україні. Через 100 років після описаних подій побачити схожі риси в переживаннях людей і їхньому сприйнятті.

Завдання: Ернст Юнгер, ветеран двох світових війн, публіцист, письменник. Саме під впливом війни і післявоєнного часу формувалися його погляди. Він розглядав війну, як комплексне явище з багатьма чинниками. Що впливає на усі сфери життя. Відповідно його книзі зрозуміти внутрішній стан автора і зрозуміти, як пережите може впливати на нас.

Методи: аналіз, історико-порівняльний, синтез проаналізованого, історико-культурний.

Ернст Юнгер бачив своє покоління бійцями, що в породженому війною хаосі вбачали красу нових форм, перетворених із залишків старої Європи. «Жах бою і безмежна краса Еросу в прагненні до життя синтезували нове покоління, що принеси зміни в повоєнний час. Нас виховали для війни, і ми залишимося бійцями, допоки живі [2, с. 10]. Таких, як Юнгер змінила війна, а вони прийняли ці зміни, як дар, і ніщо не розірве їхній зв'язок. Утім, не лише нашим батьком є війна, але й нашою дитиною [2, с. 11] В пеклі війни і смороді траншей вони знайшли забути чесноти вірності і братерства.

Під час технологічного прогресу, коли на полях бою з'явилися танки, а люди стали вбивати одне одного на відстані за допомогою зброї, автор вбачає єдність сучасних бійців з первісними істотами, що боролися за своє виживання, їхня кров застигала в жилах перед вирішальною атакою, вигляд ворога підіймав кров на поверхню.

Поля битв, що перетворилися на закинуті кладовища під квітами бузку, а птахи наповнили це забуте життям місце співом. Після таких днів фронтовики крокували містами десь у тилу, проходячи у сірих, мовчазних колонах, згорблені та обідрані, і навіть їхні погляди лякали натовпи безтурботних зівак [2, с. 26]. Ті, хто повернувся з полум'я битв назавжди носитимуть цей жах в собі. В найтемнішу ніч року, їхні очі побачать відблиски мертвих тіл ворогів і загиблих побратимів. Ернст Юнгер вбачає в цьому природу нашого існування, що ми зберегли кризу тисячоліття і в час війни забутий жах виринув.

Таким чином на основі написаного вище, ми бачимо, що на війні Юнгер цінував братерство і відвагу, а саме зіткнення армій вважав чимось первинним. Що є в кожному з нас, жагою до перемоги і сили [3, с. 265].

В глобальних зрушеннях старі речі забуті, а старі звичаї відкинуті. Через брудні вулиці міст Європи простягнулися невидимі кайдани Еросу. Війна породила нову ланку в ланцюгу тваринних пристрастей і вони всі віддалися йому, кохання змінило форму і стало доступним.

Вже на той час Юнгер зневажливо ставився до пацифізму. Ті, хто дотримувався мирної ідеї, мали переконання і любили людство більше за власну націю, а інші боялися за своє життя. Вектор такого розвитку призводить до знищення націй і імперій. Війна народжує сильних, а слабких прирікає на смерть, це одвічний супутник нашого існування. Тоді нас об'єднувало відчуття, що ми – фронтовики, те відчуття тваринної приналежності у житті та смерті, про яке там, у тилу, так багато писалося і говорилося, і під яким вони розуміли, мабуть, лункий звук бойових вигуків та сигнал сурми на світанку [2, с. 56]

Можна зробити висновок, що пацифізм розглядається Юнгером, як антипод його власного світогляду. Покоління бійців вже не сприймає такі ідеї, як раніше [4, с. 20].

Метаморфози перетворюють спогади на легкий туман над водою, що так само легко зникає зранку, під променями сонця, а життя, в сірості траншей і чорноті цвинтарів сяє так яскраво, як вибухи артилерії на фронті. В калейдоскопі смертей і свят в цивільному житті ці контрасти стають прірвою, що затягують нас.

В цьому хаотичному детермінізмі держав і націй, всі вони відчували себе гідними спадкоємцями найціннішого, це не описати словами і не зрозуміти раціонально. Десь глибоко всередині нас проходить та артерія. Вона простягнулася через повстання проти гноблення і через збройний опір проти окупації, по цій артерії пройшло тисячі гідних до нас, ті, хто промовляв завітні слова про відновлення Української держави і ті, хто гинув в полях, знаючи, що це не даремно. Всі вони зросли цвітом в лузі, що оточує нас.

Аналізуючи все вище написане, бачення Юнгера глибоке і фундаментальне стосовно багатьох речей, він сприймає старі речі, вже з нової точки зору після пережитих подій на війні і бачить новий вектор розвитку держав. Нове покоління ветеранів принесе зміни і він це розуміє. Нам всім варто прочитати Юнгера і спробувати зрозуміти і припустити, що очікує нас і нашу державу після пережитого.

Література:

1. Банін. Тінь Юнгера / пер. з нім. Н.Сеньків. Львів: Shrapnel, 2023. 100 с.
2. Юнгер Е. Війна як внутрішнє переживання / пер. з нім. О. Андрієвський. Київ : Стилет і стилос, 2022. 136 с.

3. Юнгер Е. В сталевих грозах / пер. з нім. Ю. Прохасько. Чернівці : Книги – XXI, 2022. 324 с.

4. Юнгер Е. Вогонь і кров / пер. з нім. О. Андрієвський. Київ : Пломінь, 2019. 328 с.

5. Юнгер Е. На мармурових скелях / пер. з нім. Є. Попович. Київ : Видавництво Жупанського, 2024. 144 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-453-8-33>

ДО ПИТАННЯ ЕТИКИ ДОСЛІДЖЕННЯ І ВИКОРИСТАННЯ КОСМІЧНОГО ПРОСТОРУ

Пічко Р. С.

*кандидат юридичних наук,
докторант*

*Університет митної справи та фінансів
м. Дніпро, Україна*

Декларацією правових принципів діяльності держав з дослідження та використання космічного простору 1963 р. та Договором про принципи діяльності держав із дослідження та використання космічного простору, включаючи Місяць та інші небесні тіла 1967 р. (далі Договір про космос) мали в контексті Холодної війни закласти фундаментальні правила мирного освоєння космосу. Недарма, в ст. I Договору про космос зазначається, що дослідження і використання космічного простору, включаючи Місяць та інші небесні тіла, здійснюються на благо і в інтересах всіх країн, незалежно від ступеня їх економічного або наукового розвитку, і є надбанням всього людства. Космічний простір, включаючи Місяць та інші небесні тіла, відкриті для дослідження і використання всіма державами без будь-якої дискримінації на основі рівності і згідно з міжнародним правом, при вільному доступі у всі райони небесних тіл [1].

Швидкий розвиток приватних космічних компаній, збільшення приватного капіталу у державних космічних проєктах та програмах, активізація розвитку космічного туризму, розробка проєктів по видобутку ресурсів на небесних тілах (з нормативно-правовим закріпленням на індивідуально-державному рівні такої діяльності) і проблема космічного сміття створюють нові виклики як для сучасного суспільства, так і майбутніх поколінь. Наприклад, швидке зростання